

Тижневий огляд

**Війна РФ проти України:
енергетичний вимір**

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту «Прозорість Енергетичного Сектору», який виконує ГО «ДІКСІ ГРУП». Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

(31 липня – 6 серпня)

#StopRussianAggression
#StandWithUkraine

Резюме

- **Збитки енергосистеми від російських атак складають близько 11 млрд дол., кінцева сума може зрости - міністр енергетики Герман Галущенко.**
- **За інформацією СБУ, росія готує масштабну диверсію "під чужим прапором" на Мозирському НПЗ, аби втягнути Білорусь у війну проти України.**
- **Експерти МАГАТЕ на Запорізькій АЕС оглянули дахи 3 і 4 енергоблоків та не виявили там вибухових пристроїв.** Разом з тим, міни, які місія помітила на території станції 1 серпня, залишаються на тому ж місці. Окупанти почали "технічне обслуговування" реактора енергоблоку №5 та далі змушують персонал оформляти російські паспорти, погрожуючи репресіями.
- **Відновлено 56 трансформаторних підстанцій, зруйнованих російськими обстрілами, ще 7 мають відновити до початку опалювального сезону - голова правління "Укренерго" Володимир Кудрицький.**
- **Уряд спростив процедури зі встановлення мобільних генеруючих газотурбінних установок та супутньої інфраструктури та зняв бюрократичні перепони для проведення повітряних ліній електропередачі та підстанцій.**
- **Попит на електроенергію покривався власним виробництвом та імпортом зі Словаччини (+21% до попереднього тижня) та Молдови (-5%).** Серпень прогнозується найбільш складним місяцем через подальше виведення у ремонт блоків електростанцій.
- **Через аварійну ситуацію (відключення автотрансформатора на одній із підстанцій 330 кВт), 6 серпня на Одещині двічі за добу знеструмлювались 156 000 споживачів.**

- НКРЕКП схвалила й оприлюднила для зауважень і пропозицій проєкт Порядку розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку.
- Зростає імпорт газу іноземними трейдерами для закачування у сховища. Зокрема, комерційний імпорт склав 274,1 млн куб. м (+50%), з них 239,6 млн куб. м надійшло в режимі "митного складу". Середньодобовий обсяг закачування досяг 60 млн куб. м, у сховищах - майже 1 млрд куб. м газу нерезидентів.
- Обсерваторія енергетичного ринку України, заснована Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, надала оцінку регуляторних та юридичних ризиків, пов'язаних зі зберіганням газу в Україні нерезидентами, та відповідні рекомендації.
- У парламенті зареєстрована постанова про скасування рішення про прийняття Закону "Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України". Як підставу автори вказують порушення Регламенту Верховної Ради.
- АРМА повідомило про розірвання договорів управління активами мережі АЗС «Глуско», що були укладені з «Нафтогаз Ойл Трейдинг». Водночас, голова правління «Нафтогазу» заявив, що компанія зробила 300 млн грн інвестицій у мережу.
- Швеція надала грант у розмірі 27 млн євро для підтримки енергетичного сектору України через Фонд енергетичної підтримки України (UESF).
- Два сенатори внесли до Конгресу США проєкт закону (Responding to the Energy Security Crisis in Ukraine and Europe (RESCUE) Act of 2023), який спрямований на підтримку та розвиток енергетичної інфраструктури України, а також зменшення залежності країн ЄС від росії, тощо.

Вплив війни

Атаки

Сума збитків української енергосистеми від російських атак складає близько 11 млрд дол., [заявив](#) міністр енергетики Герман Галущенко, зазначивши, що кінцева сума може зростати. Проти галузі агресор використав усі види озброєння: крилаті та балістичні ракети, дрони, артилерію, авіабомби. Загалом зафіксовано 271 влучання по об'єктам енергетичної інфраструктури.

[31 липня](#) через ворожі обстріли на Херсонщині було знеструмлено 8 населених пунктів. [1 серпня](#) у Харківській області без електроенергії залишилися 9 500 споживачів; на Донеччині знеструмлювалися 42 населених пункти. [2 серпня](#) 25 населених пунктів Донецької області втратили електропостачання. [3 серпня](#) через обстріли знеструмлювалися 18 населених пунктів на Донеччині; [4 серпня](#) - 2 200 споживачів на Харківщині; [5 серпня](#) - близько 22 000 абонентів на Донеччині.

росія готує масштабну диверсію "під чужим прапором" на стратегічному об'єкті Білорусі - Мозирському нафтопереробному заводі для втягнення країни у повномасштабну війну проти України, [заявила](#) Служба безпеки України. Підготовкою теракту займається диверсійно-розвідувальна група, що складається з кадрових військових збройних сил рф та співробітників спецслужб, яких відправили до Білорусі під виглядом "вагнерівців". Вони мають вчинити на заводі провокацію, видаючи себе за "українських диверсантів", у скоєному росія звинуватить Україну.

Ядерна та радіаційна безпека

За [повідомленням](#) МАГАТЕ, експерти місії на Запорізькій АЕС оглянули дахи 3 і 4 енергоблоків та не виявили там вибухових пристроїв. Разом з тим, міни, які місія помітила на території станції 1 серпня, залишаються на тому ж місці. Окупанти [перевели](#) енергоблок №5 у стан “холодного зупину” та почали “технічне обслуговування” реактору, проте МАГАТЕ запитує більш детальну інформацію стосовно планів окупантів. Також команда МАГАТЕ [оглянула](#) периметр ставка-охолоджувача та пілотну свердловину, яку окупанти пробурили для поповнення запасів води.

Генеральний штаб ЗСУ [повідомив](#), що в Енергодарі для продовження роботи на ЗАЕС окупанти змушують персонал станції оформляти російські паспорти, погрожуючи репресіями. Окрім цього, міністр енергетики Герман Галущенко [заявив](#), що залишаючи ЗАЕС, росіяни можуть завдати станції значної шкоди, внаслідок чого українському персоналу буде тяжко оперативного повернути електростанцію до роботи.

Станом на 08:00 7 серпня фіксується [незначне](#) зниження рівня води у ставку-охолоджувачі ЗАЕС, який становить 16,23 м. Рівень води в «гарячому» каналі Запорізької ТЕС, звідки за необхідності підживлюється ставок ЗАЕС, – 17,17 м, а у «холодному» каналі ЗаТЕС рівень води сягає відмітки 10,47 м.

Контрзаходи

За [інформацією](#) голови правління "Укренерго" Володимира Кудрицького, в Україні вже відновили 56 трансформаторних підстанцій, зруйнованих російськими обстрілами, ще 7 мають відновити до початку опалювального сезону. За його словами, до зими усі регіони матимуть систему, здатну повністю покрити мережу споживання електроенергії, що дозволить уникнути відключень споживачів.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль [повідомив](#), у межах підготовки до опалювального сезону йде відновлення всього енергетичного сектору: генерації, мереж розподілу, теплоелектростанцій, ТЕЦ, котельень та [закликав](#) місцеву владу та інші відповідальні відомства розпочати перевірки готовності “центрів незламності” до зими. До грудня планується додати в енергосистему 2,9 ГВт потужності.

Крім того, 4 серпня [відбулась](#) установча зустріч секторальної робочої групи з представниками генерації та розподілу електроенергії, профільними асоціаціями в рамках роботи над Планом України для реалізації програми Ukraine Facility та розробки галузевих стратегій розвитку. На зустрічі були представлені напрацювання щодо пріоритетів та сценаріїв розвитку ринку електричної енергії в Україні, з прогнозом збільшити попит на електроенергію до 2032 року вдвічі відносно довоєнного періоду, зокрема за рахунок зростання кількості побутових споживачів.

Тим часом, міністр енергетики Герман Галущенко [повідомив](#), що по всій території України здійснюються заходи з децентралізації генерації, щоб посилити захист критичної інфраструктури на осінньо-зимовий період. Крім того, уряд [спростив](#) процедури зі встановлення мобільних генеруючих газотурбінних установок та супутньої інфраструктури та зняв бюрократичні перепони для проведення повітряних ліній електропередачі та підстанцій.

В рамках Програми з відновлення України (рамкова позика від Європейського інвестиційного банку) [проводиться](#) розробка типових проектів дитсадків, шкіл та адмінбудівель з урахуванням вимог щодо безпеки, безбар'єрності та енергоефективності. Ці проекти можуть безкоштовно використати органи місцевого самоврядування. Крім того, Мінвідновлення [розпочинає](#) проект, спрямований на

посилення прозорості і підзвітності органів місцевого самоврядування та запобігання корупції у громадах, щоби [посилити](#) довіру міжнародних партнерів та сприяти успішній відбудові. Віцепрем'єр - міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков [повідомив](#), що на сьогодні близько 80% проєктів відновлення в Україні реалізуються з використанням механізмів міжнародних фінансових інституцій та коштів міжнародних партнерів.

Крім того, 1 серпня Комітет Верховної Ради з питань бюджету [погодив](#) виділення з Фонду ліквідації наслідків збройної агресії додаткових 3,5 млрд грн Державному агентству відновлення та розвитку інфраструктури. [Зазначається](#), що кошти буде виділено на реалізацію 44 проєктів, серед яких 24 - відновлення житлових будинків, 10 - освітніх закладів, три - медзакладів.

1 серпня в межах програми "єВідновлення" [стартував](#) прийом заяв на компенсації за зруйноване житло в "Дії", за принципом - оформлення житлового сертифікату та його конвертації у кошти на купівлю нового житлового приміщення, нерухомості на вторинному ринку чи інвестиції в будівництво. [Зазначається](#), що отримавши компенсацію, необхідно буде відмовитися від майбутніх репарацій, які сплачуватиме держава-агресор. Крім того, того ж дня набули чинності ухвалені урядом зміни до [постанови №856](#) на участь в програмі "єОселя" ветеранів війни, учасників бойових дій, ВПО та громадян, які не мають власного житла, більшого за нормативну площу.

[Зазначається](#), що зі старту реалізації програми єВідновлення 10 травня українці вже подали 31 176 заяв для отримання грошової допомоги на дрібний ремонт пошкодженого житла, а станом на кінець липня вже погоджено виплату допомоги 4 806 заявникам на загальну суму 389 млн грн.

Пульс ринків

► Електроенергетика

Робота енергосистеми

Відповідно до повідомлень ["Укренерго"](#) та [Міненерго](#), забезпечення потреб споживачів протягом тижня покривалось власним виробництвом електроенергії та імпортом зі Словаччини та Молдови. Споживання зросло впродовж усього тижня разом з підвищенням температури повітря. 5 серпня зафіксовано найбільший максимум споживання за всі вихідні літа (вище на 10,7% у порівнянні з попередніми вихідними).

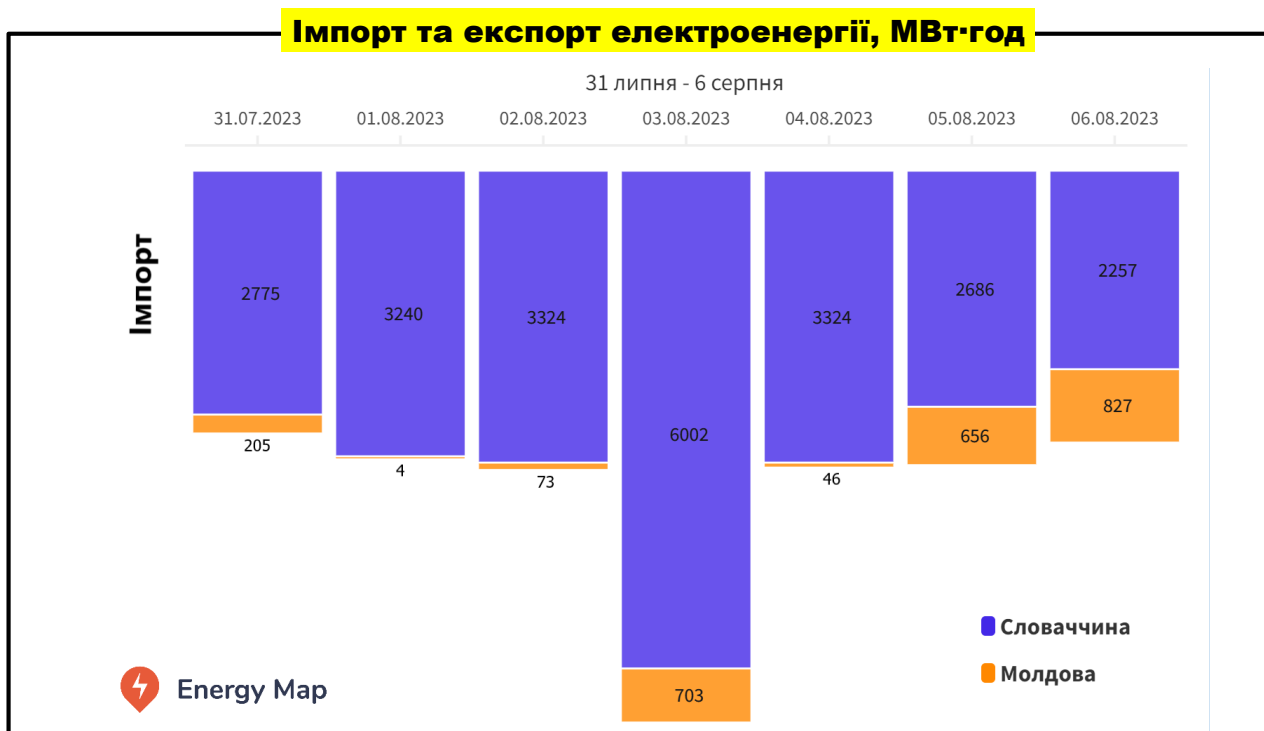
Можливість забезпечувати зростаючий попит, особливо у вечірні години, обмежена через ремонтні роботи на тепловій та атомній генерації. За [словами](#) міністра енергетики Германа Галущенко, зараз відбувається пік наймасштабнішої за часи незалежності України ремонтної кампанії в енергетиці. За [інформацією](#) "Укренерго", серпень прогнозується найбільш складним місяцем через подальше виведення у ремонт блоків електростанцій.

2 серпня було виведено у плановий ремонт один з енергоблоків АЕС, внаслідок чого зменшилось виробництво на атомних електростанціях, які працюють упродовж усієї доби, покриваючи основну частину споживання. 4 серпня на 15 днів раніше запланованого терміну вийшов з ремонту інший енергоблок АЕС потужністю 1 000 МВт. Втім, вже 5 серпня в ремонт пішов аналогічний за потужністю блок АЕС.

Через **аварійні ситуації** 31 липня в мережах оператора системи передачі вимикалася лінія 750 кВ, підстанція 750 кВ у Запорізькій області та двічі за добу - лінія 330 кВ у Чернігівській області (без знеструмлень споживачів). 1 серпня (двічі) і 6 серпня відключалася лінія 330 кВ у Київській області, яка частково проходить через територію Білорусі, місце пошкодження - ділянка на території Білорусі. 3 серпня внаслідок технологічних порушень знеструмлювалися понад 6 000 споживачів у Дніпропетровській, 15 населених пунктів - у Запорізькій областях та частина споживачів на Кіровоградщині. Через пошкодження проводу внаслідок наїзду сільгосптехніки вимикалася лінія 330 кВ в Івано-Франківській області. Також короткотерміново відключалися дві лінії 330 кВ в Одеській області. 5 серпня було знеструмлено частину споживачів на Київщині. 6 серпня двічі вимикався автотрансформатор на одній із підстанцій 330 кВт "Укренерго" на Одещині, через що двічі за добу знеструмлювалися 156 000 споживачів. Також короткотерміново вимикалися дві лінії електропередачі 330 кВ у Дніпропетровській та Полтавській областях.

Іншою причиною знеструмлень є **несприятливі погодні умови**. Так, 31 липня на Київщині через негоду було знеструмлено 18 населених пунктів, ще 3 - на Полтавщині. 1 серпня на Сумщині без світла залишилися 3 населених пункти. 2 серпня тимчасово вимикалася лінія 330 кВ у Полтавській області без відключення споживачів. Також було знеструмлено 13 населених пунктів на Сумщині, Кіровоградщині та Дніпропетровщині. 3 серпня через негоду короткотерміново відключалася магістральна лінія електропередачі 330 кВ у Харківській області без знеструмлення споживачів. Також без електропостачання залишилися 32 населених пункти в Київській, Житомирській, Кіровоградській, Одеській, Сумській областях.

За даними [НКРЕКП](#) та [ENTSO-E](#), протягом тижня Україна здійснювала комерційний імпорт електроенергії зі Словаччини загальним **обсягом** 23,61 тис. МВт·год (+21% до попереднього тижня), потужність коливалася у діапазоні 1-350 МВт. Обсяг імпорту з Молдови склав 2,51 тис. МВт·год (-5% до минулого тижня), потужність коливалася у діапазоні 1-270 МВт. Експорт електроенергії не здійснювався.

Джерело: [EnergyMap](#)

Доступ до пропускної потужності для імпорту за напрямком "Словаччина-Україна" на щоденних аукціонах [викупували](#) 12-19 компаній, найбільші обсяги розподілено між "Д.Трейдінг", "ЕРУ Трейдінг", "ТЕП" та "ТЕС". Гранична ціна для різних годин доби варіювала від 0,01 до 81,45 грн/МВт-год (окрім 6 серпня, коли гранична ціна не встановлювалась), що дозволило "Укренерго" отримати дохід у розмірі 194 тис. грн. За напрямком "Молдова-Україна" доступ купували 4-7 компаній, основні гравці: "Артлекс-Груп", "ДЕ Трейдінг", "СіПіджі Енерджі", "Соліпауер" та "Куб Енерджі". Гранична ціна встановлювалась лише 6 серпня в окремі години у розмірі 0,01 грн/МВт-год, загальний дохід "Укренерго" - 0,01 тис. грн. Перетини для експорту не викупувалися.

Функціонування ринку

Ринок двосторонніх договорів (РДД): Після істотної активізації, динаміка торгівлі на "Українській енергетичній біржі" ("УЕБ") пішла на спад. Впродовж 31 липня - 6 серпня було [проведено](#) 7 аукціонів з купівлі/продажу електроенергії (3 у комерційних секціях, 4 у спеціалізованих). Серед ініціаторів торгів були "Гарантований покупець", "Укргідроенерго", постачальники універсальних послуг, оператори системи розподілу та ін. Загалом на "УЕБ" було реалізовано 287 тис. МВт-год з постачанням у серпні (у 13,6 разів менше порівняно із попереднім тижнем). При цьому, місячний індекс Base РДД на серпень залишився на рівні 3 522,7 грн/МВт-год.

Зокрема, "Гарантований покупець" реалізував 287,5 тис. МВт-год блочними позиціями денних годин за цінами в діапазоні 1 732,75 - 3 615,63 грн/МВт-год. "Укргідроенерго" ініціювала аукціони, де пропонувала блочні позиції (08:00-23:00) за стартовою ціною 5 000 грн/МВт-год. За їх результатами компанія не змогла реалізувати електроенергію. У комерційних секціях компанії здійснювали закупівлю електроенергії навантаженням індивідуального профілю.

Ринок "на добу наперед": За даними сервісу [Energy Map](#), ціни на РДН зберігають високу [волатильність](#). Впродовж 31 липня - 6 серпня відхилення погодинних цін від прайс-кепів коливалися в межах від 0 до 67,3% і в середньому становило 21,2%. Найбільші цінові відхилення були характерні для денного періоду (10:00-17:00), коли СЕС виробляють найбільше електроенергії. Найбільші обсяги відхилень спостерігались у вихідні дні, серед будніх - у понеділок. При цьому, кількість годин, коли ціни були впритул (із відхиленням менше 1%) або на рівні прайс-кепів зросла до 48,2%, порівняно із 36,9% попереднього тижня.

Середньогодинна ціна електроенергії (індекс Base РДН) за тиждень зросла на 1,7% до 3 850,5 грн/МВт-год, тоді як середньозважена добова ціна [варіювала](#) у коридорі 3 680,6 - 4 444,6 грн/МВт-год. При цьому, співвідношення між індексами Base РДН України та країн Східної Європи (Польщі, Угорщини, Румунії та Словаччини) [коливалося](#) у межах 0,44-1,38.

Сумарний обсяг реалізації електроенергії на РДН України [знизився](#) на 1,1% до 411,3 тис. МВт-год. Зокрема, щоденний обсяг торгівлі варіював у межах 54 - 62,8 тис. МВт-год. Впродовж тижня РДН в цілому був профіцитним, окрім 2 серпня. Співвідношення між сумарним добовим обсягом заявок на продаж та купівлю електроенергії коливалось у межах 0,97 - 1,25. При цьому, дефіцит на РДН дещо збільшився і спостерігався у 34,5% годин (порівняно із 28% попереднього тижня). У структурі купівлі [переважали](#) постачальники (85,5-90,7%), частка операторів мереж становила 9,2-14,3%, решта (0,1-0,3%) належала виробникам та трейдерам.

Політика та регулювання

4 серпня НКРЕКП схвалила проєкт [постанови](#) про затвердження Порядку розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, що розроблено на вимогу Регламенту ЄС (REMIT) та відповідного Закону України. Зазначеним проєктом визначаються:

- вимоги та форма повідомлення про можливе зловживання на оптовому енергоринку;
- права та обов'язки суб'єктів розслідування;
- повноваження Регулятора під час проведення розслідувань;
- організація та проведення розслідування, порядок проведення слухань;
- вимоги до висновку про результати розслідування;
- порядок прийняття рішення за результатами розслідування.

Проєкт постанови оприлюднено на офіційному веб-сайті НКРЕКП з метою одержання зауважень і пропозицій, які прийматимуться до 18 серпня.

► Газ

Робота ГТС

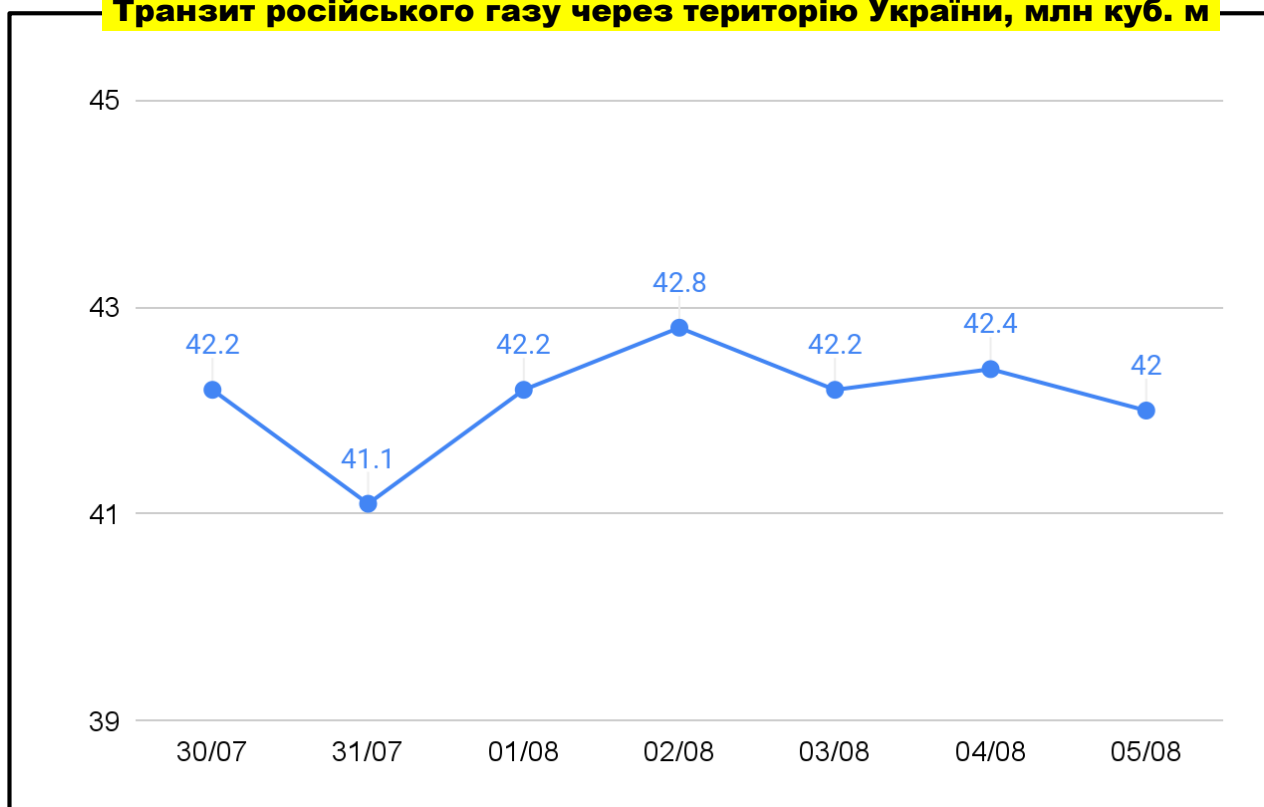
Обсяг транзиту газу через територію України 30 липня - 5 серпня коливався в межах 41,1-42,8 млн куб. м на добу, тобто лише 37-39% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Середньодобовий транзит у звітному тижні склав 42,1 млн куб. м, що на 1% майже відповідає показнику попереднього тижня. Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з країн ЄС у звітному тижні становив 197,6 млн куб. м (середньодобовий показник - 28,2 млн куб. м), що на 89% більше за показник попереднього тижня. Імпорт здійснювався через точку з'єднання з Угорщиною "Берегдароц" (ВТЗ Берег) обсягом 51,4 млн куб. м, через точку з'єднання з Румунією "Орловка" обсягом 33,7 млн куб. м, через точку з'єднання з Польщею "Германовичі" обсягом 28,9 млн куб. м та через точку з'єднання зі Словаччиною 83,6 млн куб. м. Обсяги надходження газу з Румунії є не комерційним імпортом, а транзитом газу, який згодом потрапляє в Молдову.

Комерційний імпорт в українську ГТС становив 274,1 млн куб. м (+50% в порівнянні з минулим тижнем), зокрема 239,6 млн куб. м в режимі митного складу. Ще 116,4 млн куб. м найдійшло в режимі short-haul (послуга оператора ГТС, яка передбачає знижку в тарифі на транспортування газу у випадку його транзиту на короткі відстані).

Перевищення комерційних потоків імпорту над фізичними, ймовірно, пов'язане з тим, що частина транзитного газу надходить в Україну в режимі віртуального реверсу і закачується трейдерами в українські ПСГ. До прикладу, попри те, що фізично імпорт з Молдови у звітному тижні не здійснювався, комерційні потоки становили 36,4 млн куб. м. На вихід з ГТС, окрім транзиту, природний газ не транспортувався.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

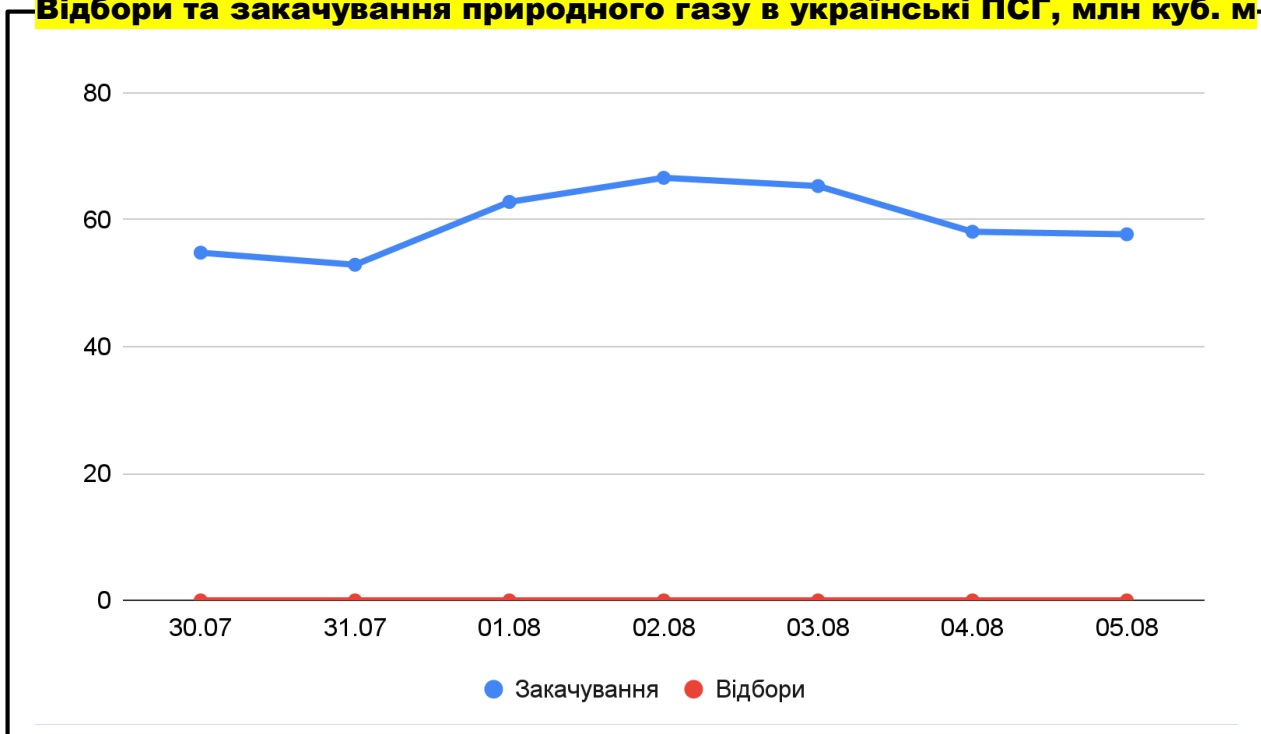
Джерело: ["ОГТСУ"](#)

Підземні сховища газу

За даними платформи AGSI, станом на 5 серпня в українських ПСГ зберігалось 7,98 млрд куб. м природного газу, або 26,2% від сукупного робочого обсягу (без урахування 4,662 млрд куб. м газу "довгострокового зберігання"). Закачування 30 липня - 5 серпня становило 418,2 млн куб. м (+143,3 млн куб. м у порівнянні з попереднім тижнем). Середньодобовий обсяг закачування у звітному тижні становив 60 млн куб. м.

Як [повідомляє](#) Обсерваторія енергетичного ринку України, заснована Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, станом на 2 серпня в українських ПСГ зберігається 0,949 млрд куб. м природного газу, який належить нерезидентам.

Відбори та закачування природного газу в українські ПСГ, млн куб. м

Джерело: [AGSI](#) (всі показники отримані розрахунковим шляхом через ділення первинних показників у МВт·год на коефіцієнт переведення 10,595 кВт·год/куб. м).

Функціонування ринку

На "Українській енергетичній біржі" протягом [торгових сесій 31 липня - 4 серпня](#) заявки на купівлю-продаж природного газу подавали 10 компаній (8 покупців, 2 продавці). У звітному періоді на "УЕБ" було подано заявок на купівлю-продаж газу обсягом 207,6 млн куб. м (на 11% більше за показник попереднього тижня) сукупною стартовою вартістю 2,28 млрд грн (+12%). Середньозважена стартова ціна всіх заявок - 11 грн за куб. м (без ПДВ), що на 1% більше показника попереднього тижня.

Загалом було реалізовано 0,05 млн куб. м газу (-94%). Успішною виявилась 1 заявка на продаж з боку ТОВ "ДіСіЕм Енерджі". Середньозважена вартість купленого-проданого ресурсу становить 12 560 грн за тис. куб. м без ПДВ (майже відповідає показнику минулого тижня). Продано ресурс з передачею в ГТС у серпні 2023 року.

Політика та регулювання

1 серпня у Верховній Раді була зареєстрована [постанова](#) про скасування рішення про прийняття Закону "Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України" ([проект №9311-1-д](#)), який передбачає перехід до моделі єдиної компанії в управлінні ГТС. В пояснювальній записці до акту йдеться про порушення Регламенту Верховної Ради як підставу. Зокрема, законопроект та інші супровідні документи до нього були надані народним депутатам за два дні до пленарного засідання парламенту, тоді як Регламент вимагає, щоб таке надання здійснювалось не пізніше як за десять днів.

НКРЕКП [оприлюднила](#) проект змін до Кодексу газорозподільних систем, якими передбачається, що для цілей визначення мінімального розміру річної замовленої потужності побутових споживачів (по суті, споживання за попередній газовий рік) оператор ГРМ не враховує опломбоване газове обладнання. При цьому, якщо

об'єкт газопостачання побутового споживача або всі газові прилади, встановлені на такому об'єкті, є опломбованими, мінімальний розмір річної замовленої потужності об'єкта визначатиметься на рівні 39 куб. м. Також проект врегульовує питання оплати та використання річної замовленої потужності непобутовими споживачами у разі зміни оператора ГРМ на території ліцензованої діяльності.

Інше

Обсерваторія енергетичного ринку України, заснована Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, надала свою [оцінку](#) регуляторних та юридичних ризиків, пов'язаних зі зберіганням природного газу в Україні нерезидентами. Також в документі запропоновані заходи, спрямовані на їх пом'якшення.

Головними ризиками Обсерваторія, ґрунтуючись на оцінках учасників ринку ЄС, вважає ушкодження через війну, а також регуляторні та політичні зміни, які могли би призвести до націоналізації іноземного газу, введення заборони на імпорто-експорт газу.

Для усунення таких ризиків, Обсерваторія надала перелік заходів, які допоможуть підвищити довіру трейдерів до надавачів послуг транспортування та зберігання газу в Україні:

- внесення змін до Національного плану дій, прийнятого наказом Міненерго №687 від 2 листопада 2015 року, якими було би передбачено пріоритетний відбір та транспортування природного газу нерезидентів у випадку обмеження постачання газу під час надзвичайної ситуації, а також рівний розподіл потужностей відбору газу резидентів та нерезидентів зі сховищ у випадку, якщо такі потужності є технічно обмеженими;
- імплементація Регламенту (ЄС) № 2017/1938 про заходи для гарантування безпеки постачання газу, зокрема оновлення превентивного плану та плану у випадку надзвичайних ситуацій у газовому секторі;
- непідвищення тарифів оператора ПСГ протягом ОЗП 2023/2024 рр.;
- внесення змін до Типового договору зберігання газу для передбачення додаткових заходів зменшення ризиків. Серед них - зобов'язання НАК "Нафтогаз України" постачати газ до відповідного хабу, якщо відповідні обсяги не можуть бути доставлені з українських сховищ. Відповідні зобов'язання мають бути пропорційні доходам оператора ПСГ. У Типовий договір також рекомендується внести положення, яке захищає користувача від негативних змін в законодавстві.

► Моторні палива

3 серпня Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА) [повідомило](#) про розірвання договорів управління активами мережі АЗС «Глуско». Нагадаємо, у травні 2022 року Кабмін [передав](#) мережу АЗС в управління дочірній компанії Нафтогазу "Нафтогаз Ойл Трейдинг". АРМА провело перевірку, яка підтвердила, що управитель надавав недостовірну інформацію про доходи, які отримував від використання автозаправок та нафтобаз, через що державний бюджет недоотримував доходи. АРМА звернулося до уряду щодо термінового визначення нового управителя для активів з метою унеможливлення перебоїв у їх роботі та недопущення негативних наслідків від збоїв у функціонуванні.

Водночас, голова правління НАК “Нафтогаз України” Олексій Чернишов на засіданні робочої групи [вказав](#), що за час управління АЗС компанія зробила 300 млн грн інвестицій, які втратить після розірвання договорів управління активами.

Міжнародна співпраця

Американські сенатори Боб Менендес та Джим Ріш [внесли](#) до Конгресу США проєкт закону «Про відповідь на кризу енергетичної безпеки в Україні та Європі» (Responding to the Energy Security Crisis in Ukraine and Europe (RESCUE) Act of 2023), який спрямований на підтримку та розвиток енергетичної інфраструктури України, а також зменшення енергетичної залежності країн Європейського Союзу від росії, покращення диверсифікації джерел енергії тощо.

Експміністра енергетики України Олексія Оржеля [призначено](#) керівником офісу Енергетичного Співтовариства у Києві. «Маючи чудовий досвід в енергетичному секторі, пан Оржель наділений знаннями та досвідом управління у сталому розвитку енергетики» додають у повідомленні.

Секретаріат Енергетичного Співтовариства також повідомив про [грант](#) у розмірі 27 млн євро, який наданий Швецією через Шведське агентство з міжнародного розвитку та співробітництва (Sida). Грант призначений для підтримки енергетичного сектору України через Фонд енергетичної підтримки України (UESF), який створений для надання фінансової підтримки для відновлення критично важливої енергетичної інфраструктури, пошкодженої внаслідок атак росії, та для забезпечення функціонування енергетики України.

2 серпня [відбулась](#) установча зустріч Консультативної ради з економічної політики за участі першої віце-прем'єрки - міністерки економіки Юлії Свириденко. Залучені провідні закордонні експерти підготували [дослідження](#) «Повоєнна макроекономічна архітектура України», що містить рекомендації реформ та інших необхідних заходів для забезпечення економічного відновлення та розвитку. Зазначається, що новостворена Рада зосередиться на виробленні рекомендацій щодо архітектури відновлення України, включаючи фіскальну та монетарну політику, ситуацію на ринку праці, а також державні регуляції. Рекомендації будуть враховані зокрема при підготовці Плану України для програми Ukraine Facility.

4 серпня в офісі Міжнародного енергетичного агентства (МЕА) [відбувся](#) семінар «Empowering Ukraine: Flexibility and security for a sustainable future», який проводився в межах Спільної робочої програми між МЕА та Міненерго, що була підписана в грудні 2022 року. Програма передбачає підтримку енергетичного сектора України, зокрема у питаннях реалізації Енергетичної стратегії, впровадженні програм енергоефективності, розвитку потенціалу ВДЕ та інших низьковуглецевих джерел енергії. До семінару були залучені українські та міжнародні технічні експерти, отримані ними знання допоможуть підвищити кваліфікацію та розвинути потенціал спеціалістів у галузі енергетики, що сприятиме поступовій “зеленій” трансформації.

4 серпня на засіданні Кабінету Міністрів України [схвалено](#) проєкт акта «Деякі питання діяльності Національного фонду досліджень» з метою створення на базі фонду Офісу «Горизонт Європа» в Україні на найближчі 3 роки. Рішення про створення Офісу було ініційовано ЄС за результатами 1-го засідання Спільного комітету Україна-ЄС з досліджень та інновацій, що відбулось 17-18 листопада 2022 р., відповідно до якого Національному фонду досліджень України буде надано грант в обсязі 1,5 млн євро. Робота Офісу «Горизонт Європа» в Україні сприятиме формуванню та реалізації нових наукових та інноваційних проєктів в межах

відповідної програми ЄС, розвитку людського капіталу, поверненню вчених в Україну та подальшій інтеграції України до ЄС та європейського дослідницького простору.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ ЕНЕРГОСЕКТОР УКРАЇНИ

Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення енергопостачання постраждалих від війни регіонів. У списку затребуваного обладнання – понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства \(energy-community.org\)](#)

ПІДТРИМАТИ АРМІЮ УКРАЇНИ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).